

органа в азербайджанском варианте – «налоговой полиции», которая бы осуществляла правоохранные функции в налоговой сфере.

- ¹ Александров А. М. Финансы и кредит. Учебное пособие для финансовых техникумов. – Г.: Госфиниздат, 1948. – 318 с.
- ² Кучерявенко Н. П. Основы налогового право. Науч. Пособие. – Х.: Легас, 2001. – 304 с.
- ³ Там само.
- ⁴ Там само.
- ⁵ Александров А. М. Финансы СССР. / Под ред. проф Н. Н. Ровинского – Г.: Госфиниздат, 1952. – 467 с.
- ⁶ Адфельд Н. В. Предмет и проблемы науки управления производством Организация и управления (Вопросы теории и практики) / Под ред. А. И. Берга и др. – М., 1968. – 222 с.
- ⁷ Конституция Азербайджанской Республики. – Ганун, 2002. – 48 с. на русском языке.
- ⁸ Алексеев С. С. Структура советского права. – Г. Юрид. лит., 1975. – 263 с.
- ⁹ Закон Азербайджанской Республики «О государственной налоговой службы» Законодательные и нормативные документы. – Бюллетень Бизнесмена. № 42(147). 1997. – С. 24.
- ¹⁰ Тихомиров Ю. А. Управленческое решение. М.: Наука, 1972. – 288 с.
- ¹¹ Алексеев С. С. Теория права. – 2-е изд. – Г.: БЕК., 1994. – 224 с.
- ¹² Налоговой кодекс Азербайджанской Республики. Ганун-2003 (с дополнением и изменением по 18 января 2003 года) – С. 132.
- ¹³ Налоговой кодекс Азербайджанской Республики. Ганун-2003 (с дополнением и изменением по 1 марта 2004 года) – С. 299.
- ¹⁴ Гражданской кодекс Азербайджанской Республики. – Баку- Гану, 2002. – С. 535.
- ¹⁵ Налоговой кодекс Азербайджанской Республики. Ганун-2003 (с дополнением и изменением по 1 марта 2004 года) – С. 299.
- ¹⁶ Гражданский – процессуальными кодекс Азерб. респ. Юр. Лит. Баку-2002г., глава 26 (статьи 293,294,295) – С. 279.
- ¹⁷ Налоговой кодекс Азербайджанской Республики. – Ганун, 2003 (с дополнением и изменением по 1 марта 2004 года) – С. 299.
- ¹⁸ Выявление и расследование экономических преступлений, учебно-практическое издание. – М.: Экзамен, 2003. – 255 с.

Отримано 23.02.2009

Резюме

В статье рассматриваются актуальные вопросы организации и правовой регламентации деятельности налоговых органов Азербайджанской республики, анализируется опыт Украины по совершенствованию структуры налоговой службы и законодательства регулирующего деятельность Государственной налоговой администрации Украины. На основании научного анализа проблем организации налогового контроля в современный период сделана попытка определить направление его совершенствования в Азербайджанской республике и Украине.

І. М. СОПІЛКО

*Ірина Миколаївна Сопілко, ст. викладач
Юридичного інституту «ІПКП»*

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ ІНФОРМАЦІЇ

Органи державної влади як учасники суспільних відносин, у тому числі інформаційних, мають власний рівень правосуб'єктності, що визначається нормативно-право-

вими актами. Особливість правового статусу органів державної влади визначається тим, що вони повноважні діяти лише у спосіб, передбачений законом. У цьому їх суттєва різниця від приватноправових суб'єктів суспільних (зокрема інформаційних) відносин, які повноважні діяти у межах, не заборонених законом.

Важливий аспект наявної на сьогодні проблеми полягає в тому, що законодавство України не містить системності у врегулюванні суспільних відносин, що виникають з приводу отримання органами державної влади України інформації. Різноманітні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти містять безліч термінів та конструкцій для формулювання можливостей органів державної влади отримувати інформацію: «отримання відомостей», «одержання інформації», «вилучення документів», «зняття копій» тощо. При цьому не уніфікованими залишаються процедури отримання інформації, у багатьох випадках не передбачається обов'язок власника чи володільця інформації надавати її на законну вимогу органів державної влади, фактично малоефективно залишається юридична відповідальність за ненадання інформації. Усі зазначені недоліки правового регулювання відповідних суспільних відносин спричиняють підвищений науковий і суто практичний інтерес до проблеми отримання органами державної влади інформації. Потребують теоретичного обґрунтування підстави для отримання органами державної влади і, відповідно, надання іншими суб'єктами інформації.

Розв'язання даної проблеми започатковано провідними дослідниками інформаційного права України (В. М. Брижко, В. Д. Гавловський, Р. А. Калужний, А. І. Марущак, В. М. Попович, В. С. Цимбалюк) та іншими¹. Науковці на дисертаційному рівні розкривають правовий статус певних органів державної влади, не акцентуючи увагу на їх інформаційних повноваженнях. Зокрема П. В. Кикоть дослідив правові засади діяльності міністерств у системі органів виконавчої влади України², Н. В. Лебідь аналізує адміністративно-правовий статус державних інспекцій в Україні як спеціалізованих органів контролю державної виконавчої влади з надвідомчою компетенцією³, Ю. В. Мельник визначає місце й ознаки місцевих органів виконавчої влади у системі державних органів⁴, Д. С. Роговенко здійснив дослідження правового статусу Рахункової палати як органу державного фінансового контролю України⁵ тощо.

Однак наукове завдання комплексного розкриття правових підстав для отримання органами державної влади інформації на даний час не вирішене. Саме тому дана стаття присвячується *невирішеній раніше у юридичній науці частині загальної проблеми інформаційного права*, а саме науково-теоретичному обґрунтуванню підстав для отримання органами державної влади інформації.

У статті на основі аналізу чинного законодавства України та поглядів провідних науковців зроблено спробу розкрити правові підстави для отримання органами державної влади з метою уніфікованого використання в подальшій законотворчій та іншій нормотворчій діяльності.

Суспільні відносини, що виникають з приводу отримання інформації, є одним із видів суспільних інформаційних відносин. Саме тому суб'єктів отримання інформації вважаємо повноправними суб'єктами інформаційних відносин, якими законодавство України визнає: громадян України; юридичних осіб; державу Україна, а також інші держави, їх громадян та юридичних осіб, міжнародні організації та осіб без громадянства⁶. У зазначеній нормі прямо не передбачено, що суб'єктами інформаційних відносин загалом (і щодо отримання інформації зокрема) є органи державної влади України. Це призводить до того, що інколи дослідники можуть помилково виключати органи державної влади із переліку суб'єктів отримання (доступу до) інформації. Наприклад, О. В. Нестеренко вважає, що право на доступ до інформації – це «гарантована можливість кожного отримувати безпосередньо від органів публічної влади, їх установ та організацій інформацію про їх діяльність, від приватноправових юридичних осіб суспільно значущу інформацію про їх діяльність та можливість знайомитися з відомостями про себе»⁷. Тобто дослідниця не вважає суб'єктами доступу до (отримання) інформації органи державної влади, оскільки обстоює позицію, що лише фізична особа таке право.

Але органи державної влади у процесі реалізації передбачених законом функцій отримують інформацію від інших учасників інформаційних відносин. Підставою для виз-

нання органів державної влади суб'єктами відносин щодо отримання інформації є норма Закону України «Про інформацію» у якій зазначається, що всі громадяни України, юридичні особи і *державні органи* мають право на інформацію, що передбачає можливість вільного *одержання*, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних їм для реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів, *здійснення завдань і функцій*⁸. Вважаємо, що поняття «одержання» і «отримання» є синонімами. А з аналізу цитованої норми випливає, що державні органи мають право на інформацію, зокрема на її одержання, задля здійснення завдань і функцій, зрозуміло, передбачених законом.

Учасники інформаційних відносин відповідно до законодавства України зобов'язані забезпечувати доступ до інформації усім споживачам на умовах, передбачених законом або угодою⁹. Одним із видів інформаційних відносин є такі, що виникають з приводу отримання органами державної влади інформації. Тому на них також поширюється цитована норма. Переважна більшість відносин унормовується, насамперед, законом, хоча й не виключаємо можливості їх регулювання договірними положеннями (наприклад, з приводу збирання, упорядкування і надання систематизованої інформації). До того ж інформаційне законодавство передбачає, що держава гарантує всім учасникам інформаційних відносин (у тому числі і органам державної влади – *прим. авт.*) рівні права і можливості доступу до інформації¹⁰.

Таким чином, робимо загальний висновок: органи державної влади на законних підставах можуть володіти інформацією, що не є їх власністю, задля виконання передбачених законом завдань і функцій.

Закріплені законом права і обов'язки органів державної влади щодо отримання інформації залежать від місця конкретного органу в системі державного апарату, а також від виконуваних органом влади функцій та видів діяльності. Причому обов'язки органів державної влади свідомо визначені як підстава для отримання інформації, оскільки при роботі зі зверненнями громадян, наприклад, органи державної влади отримують певну інформацію саме на підставі передбаченого законом обов'язку розглядати і реагувати на звернення громадян.

Підстави для отримання органами державної влади інформації можна розглядати у двох розуміннях: юридичному та фактичному. Юридичні підстави – це передбаченість законом відповідних повноважень органу державної влади на отримання інформації. Фактичні підстави – це виникнення суспільних відносин між надавачем інформації і органом державної влади, які (відносини) дають можливість останньому застосувати відповідні повноваження на отримання інформації. Такі суспільні відносини виникають, як правило, між конкретним органом влади і конкретним учасником інформаційних відносин, наприклад, у процесі здійснення планових або позапланових заходів з контролю за здійсненням певних видів господарської діяльності, сплатою податків, зборів, під час здійснення статистичних спостережень, у ході провадження правоохоронної чи судово-процесуальної діяльності тощо.

Підстави для отримання інформації різняться для органів державної влади в залежності від того, до якої гілки влади віднесено відповідний суб'єкт інформаційних відносин: законодавчої, виконавчої чи до судової. Особливу інформаційну правосуб'єктність має Верховна Рада України, оскільки вона (правосуб'єктність) залежить від повноважень народних депутатів України щодо отримання інформації. Закон України «Про статус народного депутата України» надає народному депутату право знайомитися з будь-якою конфіденційною та таємною інформацією з питань депутатської діяльності. Однак доступ до державної таємниці усіх ступенів секретності надається після взяття народним депутатом письмового зобов'язання щодо збереження державної таємниці¹¹. Загалом, здійснений задля визначення місця конкретного органу в системі апарату держави аналіз законодавчих актів, що закріплюють повноваження органів влади, дає підстави стверджувати, що органи судової влади мають більш «акцентовані» підстави для отримання інформації. І цьому сприяє, насамперед, зацікавленість учасників судового процесу в поданні інформації та її носіїв до суду.

Підстави для отримання інформації можна класифікувати в залежності від виконуваних органом влади функцій та видів діяльності, розрізняючи підстави для отримання органом державної влади інформації у процесі здійснення:

- контрольно-наглядової діяльності,
- адміністративно-процесуальної діяльності,
- кримінально-процесуальної діяльності,
- оперативно-розшукової діяльності,
- розвідувальної і контррозвідувальної діяльності,
- кримінально-виконавчої діяльності тощо.

У контексті «діяльнісного» підходу до визначення підстав для отримання органами державної влади інформації варто відмітити наукові результати Л. Д. Удалової щодо отримання вербальної інформації у кримінальному процесі України¹², С. К. Гречанюка щодо організаційно-правових засад взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями¹³ та інших.

Орган державної влади не може сприймати інформацію, аналізувати її тощо. Це роблять працівники, які перебувають з відповідним органом влади у трудових відносинах. Тому досить часто в законодавчих актах поряд із закріпленням завдань і функцій органу в цілому, деталізуються права і обов'язки його працівників (службовців). Не є виключенням й інформаційна сфера: законом передбачаються конкретні повноваження щодо отримання інформації чи її джерел.

Однак деякі дослідники критикують положення Закону України «Про інформацію» щодо переважного права на одержання інформації громадянами, яким ця інформація необхідна для виконання своїх професійних обов'язків, зазначаючи, що основним принципом розгляду запитів повинно бути однакове ставлення до запитувачів¹⁴. З такою думкою варто не погодитися, оскільки запит правоохоронних органів, наприклад, про надання інформації в інтересах розслідування кримінальної справи має підвищений рівень суспільної необхідності для його задоволення. Така позиція підтверджується й міжнародними документами, відповідно до яких, наприклад, рекомендується, щоб кримінально-процесуальні закони дозволяли слідчим органам проводити обшук комп'ютерних систем і конфісковувати дані на схожих умовах і відповідно до традиційних повноважень обшуку та конфіскації. Під час проведення обшуку рекомендується, щоб слідчі органи мали повноваження, які підпадають під дію відповідних засобів безпеки, поширювати такий обшук і на інші комп'ютерні системи у їхній юрисдикції, якщо такі системи підключені до мережі, та конфісковувати інформацію в таких системах за умови необхідності негайних дій¹⁵. Тобто рекомендуються більш високі законодавчо встановлені можливості для отримання інформації у зв'язку із виконанням кримінально-процесуальної діяльності. Більше того, при належному дотриманні законних прав і забезпеченні захисту рекомендується, щоб слідчі органи мали повноваження наказувати особам, які мають дані у комп'ютерній системі, що перебувають під їхнім контролем, надавати їм усю інформацію, необхідну для забезпечення доступу до комп'ютерної системи та даних, що зберігаються у них. Рекомендується, щоб кримінально-процесуальним законом передбачалося, що схожий наказ може видаватися іншим особам, які володіють знаннями щодо функціонування комп'ютерної системи чи засобів захисту даних, які знаходяться у них¹⁶.

Особливу інформаційну дієздатність щодо отримання інформації мають співробітники суду, контрольно-ревізійних, податкових, правоохоронних органів, які виконують службові завдання. Зокрема, Закон України «Про доступ до судових рішень» передбачає, що судді мають право на доступ до усіх інформаційних ресурсів Єдиного державного реєстру судових рішень, зокрема до відомостей, що дають змогу ідентифікувати фізичну особу¹⁷.

Права щодо отримання інформації мають співробітники підрозділів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність:

- опитувати осіб за їх згодою;
- знімати інформацію з каналів зв'язку, застосовувати інші технічні засоби отримання інформації;
- отримувати від юридичних та фізичних осіб безкоштовно або за винагороду інформацію про злочини, які готуються або вчинені, та загрозу безпеці суспільства і держави¹⁸.

Юридичні підстави для отримання інформації передбачені для здійснення оперативного-розшукової діяльності, досудового слідства та правосуддя. Наприклад, у передбачених законами випадках¹⁹, за рішенням суду можуть бути витребувані документи та дані, що характеризують діяльність підприємств, установ, організацій, а також спосіб життя окремих осіб, підозрюваних у підготовці або вчиненні злочину, джерело та розміри їх доходів. Таким чином, відповідна інформація на передбачених законом підставах і в інтересах боротьби зі злочинністю може бути отримана спеціалізованими суб'єктами.

Особливими повноваженнями наділений і прокурор, який при здійсненні прокурорського нагляду за додержанням і застосуванням законів має право доступу до документів і матеріалів, необхідних для проведення перевірки, зокрема за письмовою вимогою, і таких, що містять комерційну таємницю або конфіденційну інформацію; вимагати для перевірки рішення, розпорядження, інструкції, накази та інші акти і документи, одержувати інформацію про стан законності і заходи щодо її забезпечення²⁰. Подібні повноваження щодо отримання інформації передбачені і для співробітників органів міліції²¹, Держфінмоніторингу України²², органів державної статистики²³ тощо.

У багатьох законодавчих актах передбачається право органів державної влади на отримання комерційної таємниці, конфіденційної інформації чи іншої інформації з обмеженим доступом (ІзОД). Однак інформаційне законодавство передбачає повноваження власника такої інформації на встановлення режиму доступу до неї²⁴. Проблемним з теоретичної і практичної точок зору залишається питання про визначення пріоритетності права органу державної влади на отримання ІзОД над правом власника такої інформації на захист її таємності чи конфіденційності. Ускладнює вирішення даного питання і норма Закону України «Про інформацію», яка передбачає існування *суспільно значимої* інформації: «ІзОД може бути поширена без згоди її власника, якщо ця інформація є суспільно значимою, тобто якщо вона є предметом громадського інтересу і якщо право громадськості знати цю інформацію переважає право її власника на її захист»²⁵. Виникає резонне запитання: чи має повноваження орган державної влади України отримати і поширити суспільно значиму інформацію, зокрема таку, яка визнана приватноправовим суб'єктом інформацією з обмеженим доступом? І яким чином має відбуватися процедура розкриття такої інформації? Однозначної відповіді на ці запитання у чинному законодавстві не знаходимо. Єдиним безспірним положенням можна вважати наступне: отримання і розкриття суспільно значимої інформації, що належить приватним фізичним та юридичним особам, має відбуватися на підставі і у відповідності до закону. Цілком доречним є, на нашу думку, розробка відповідних нормативних положень, що визначали б уніфіковану для усіх органів державної влади процедуру отримання і поширення таких відомостей. Більше того, оскільки отримання інформації, що належить фізичним та приватним юридичним особам, має, відповідно до чинного законодавства України (на підставі наданого законом права встановлювати режим доступу до інформації), здійснюватися за встановленими такими суб'єктами процедурами, то досить важко органу державної влади задовольнити усі вимоги приватноправових суб'єктів при отриманні інформації. Тому даний аспект вважаємо додатковим аргументом на користь розробки і прийняття єдиного нормативно-правового акта, що визначатиме загальні засади і уніфіковані процедури отримання органом державної влади інформації від приватних суб'єктів. У такому нормативно-правовому акті мають передбачатися також механізми забезпечення прав власників ІзОД на її нерозголошення у вигляді деталізованих правил поведінки співробітників органу державної влади з отриманою інформацією. Адже, на нашу думку, дієвість та ефективність правових механізмів отримання органами державної влади інформації безпосередньо залежить від рівня захисту (зокрема юридичного) прав та інтересів суб'єктів, які надають відповідну інформацію. Якщо нормативно і фактично буде гарантована схоронність і нерозповсюдження ІзОД приватноправових суб'єктів, то «будуть працювати» і передбачені законом підстави для отримання органами державної влади інформації.

Для органів державної влади, їх посадових осіб безпідставним буде отримання інформації, яке виходить за межі законодавчо закріплених повноважень, або ж яке здійснюється у спосіб, не передбачений Конституцією та законами України. Тобто

безпідставним вважатиметься отримання інформації не лише у спосіб, який визначений протиправним і за який передбачена юридична відповідальність, а й у спосіб, використання якого не передбачено правовим статусом відповідного державного органу.

Безпідставним і протиправним визнаватиметься застосування технічних засобів, психотропних, хімічних та інших речовин, які пригнічують волю або завдають шкоди здоров'ю людей та навколишньому середовищу для отримання інформації²⁶. Безпідставним буде отримання інформації про особисте життя фізичної особи без її згоди (крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини), протиправність якого передбачена Конституцією України та Цивільним кодексом України²⁷.

Більш унормованими є підстави для отримання інформації органами державної влади від інших органів влади. Цьому сприяють і закріплені інформаційним законодавством засоби забезпечення доступу до інформації державних органів та органів місцевого і регіонального самоврядування, яка доводиться до відома заінтересованих осіб шляхом:

- опублікування її в офіційних друкованих виданнях або поширення інформаційними службами відповідних державних органів і організацій;
- опублікування її в друкованих ЗМІ або публічного оголошення через аудіо- та аудіовізуальні засоби масової інформації;
- безпосереднього доведення її до заінтересованих осіб (усно, письмово чи іншими способами);
- надання можливості ознайомлення з архівними матеріалами;
- оголошення її під час публічних виступів посадових осіб²⁸.

До системи чинних норм, що визначають підстави для отримання органами державної влади інформації, відносимо також норму, відповідно до якої державна статистична інформація підлягає систематичному відкритому публікуванню²⁹, а також норми про державну таємницю та конфіденційну інформацію, що є власністю держави.

Більше того, в Україні здійснювалися спроби врегулювати особливі процедури та повноваження державних органів щодо отримання інформації. Так, у пояснювальній записці до проекту Закону про внесення змін і доповнень до деяких законів України у сфері інформаційного забезпечення діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, зареєстрованому у Верховній Раді України від 10 листопада 2005 р. за № 8435, зазначалося, що потенційні *позитивні можливості взаємного обміну інформацією між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування залишаються невикористаними; у зв'язку з недоліками чинного законодавства органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування часто не можуть отримати інформацію, що є об'єктивно необхідною їм для виконання покладених на них завдань і функцій, тоді як такою інформацією володіють інші органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування*³⁰. Тобто право органів державної влади на отримання інформації не лише визнається, а і є предметом законотворчої діяльності в напрямку вдосконалення відповідних правових механізмів.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що органи державної влади України як учасники інформаційних відносин мають право на отримання інформації, причому вони на законних підставах можуть володіти інформацією, що не є їх власністю задля виконання передбачених законом завдань і функцій. Таке право зумовлюється специфікою виконуваних завдань відповідним органом у межах здійснення адміністративної, контрольно-наглядової, кримінально-процесуальної та іншої діяльності. У таких правовідносинах органи державної влади виступають як суб'єкти, які реалізують свої інформаційні потреби, визначені в законі.

Підстави для отримання органами державної влади інформації розглядаємо у двох розуміннях: юридичному та фактичному; вони залежать від місця конкретного органу в системі державного апарату, а також від виконуваних органом влади функцій та видів діяльності.

Обґрунтовано необхідність розробки нормативних положень, що визначали б уніфіковану для усіх органів державної влади процедуру отримання, зберігання, використання і поширення інформації, у якому варто передбачити деталізовані правила поведінки співробітників органу державної влади з отриманою інформацією.

Зроблено висновок, що дієвість та ефективність правових механізмів отримання органами державної влади інформації безпосередньо залежить від рівня захисту (зокрема юридичного) прав та інтересів суб'єктів, які надають відповідну інформацію. Тому перспективами подальших досліджень у даному напрямку є розкриття правових механізмів захисту інформації, отриманої органами державної влади від приватно-правових суб'єктів.

¹ Брижко В. М., Гавловський В. Д., Калюжний Р. А., Попович В. М., Цимбалюк В. С. Вступ до інформаційної культури та інформаційного права / Академія правових наук України; Науково-дослідний центр правової інформатики / М. Я. Швець (заг.ред.), Р. А. Калюжний (заг.ред.). – Ужгород: ІВА, 2003; *Марущак А. І.* Інформаційне право: доступ до інформації: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. – 532 с.

² *Кикоть П. В.* Міністерства в системі органів виконавчої влади України: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Верховна Рада України; Інститут законодавства. – К., 2002. – 210 с.

³ *Лебідь Н. В.* Адміністративно-правовий статус державних інспекцій в Україні : Автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2004. – 20 с.

⁴ *Мельник Ю. В.* Правове регулювання діяльності місцевих органів виконавчої влади: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. – К., 2006. – 187 с.

⁵ *Роговенко Д. С.* Правовий статус Рахункової палати України : Автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ін-т законодавства Верхов. Ради України. – К., 2007. – 19 с.

⁶ Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

⁷ *Нестеренко О. В.* Право на доступ до інформації в Україні: конституційно-правовий аспект: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2008. – 20 с.

⁸ Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

⁹ Там само. – Ст. 44.

¹⁰ Там само. – Ст. 45.

¹¹ Закон України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 3. – Ст. 17.

¹² *Удалова Л. Д.* Теоретичні засади отримання вербальної інформації у кримінальному процесі України : автореф. дис... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Київський національний ун-т внутрішніх справ. – К., 2007. – 29 с.

¹³ *Гречанюк С. К.* Організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями : Автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Нац. акад. держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2006. – 20 с.

¹⁴ *Єдерблом Хелена.* Принципи доступу осіб до офіційної інформації // <http://www.lawyer.org.ua>.

¹⁵ Рекомендації Ради Європи № R(95)13 від 11 вересня 1995 року «Про проблеми кримінально-процесуального права, пов'язані з інформаційними технологіями» // Правова інформатика. – 2006. – № 3. – С. 91-93.

¹⁶ Там само.

¹⁷ Закон України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 року // Голос України, 2006. – № 7. – 14.01.2006 р.

¹⁸ Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» 18 лютого 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.

¹⁹ Там само. – Ст. 8. – Ч. 1. – П. 4.

²⁰ Закону України «Про прокуратуру» від 5 листопада 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.

²¹ Закон України «Про міліцію» від 20 грудня 1990 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 4. – Ст. 20.

²² Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» від 28 листопада 2002 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 1. – Ст. 2.

²³ Закон України «Про державну статистику» (в редакції від 13 липня 2000 року) // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 43. – Ст. 362.

²⁴ Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 30.

²⁵ Там само.

²⁶ Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» 18 лютого 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 9.

²⁷ Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Офіційний Вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

²⁸ Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 21.

²⁹ Там само. – Ст. 19.

³⁰ Супровідна записка до проекту Закону про внесення змін і доповнень до деяких законів України у сфері інформаційного забезпечення діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, зареєстрованого у Верховній Раді від 10 листопада 2005 року № 8435 // <http://www.rada.gov.ua/law2/Proect.2>.

Отримано 11.03.2009

Резюме

Стаття посвячена научно-теоретическому обоснованию правових оснований получения органами государственной власти информации с целью ее использования в правотворческой и правоприменительной деятельности. Автор осуществляет классификацию оснований и рассматривает пределы компетенции органов государства относительно получения информации.